

Allan Skaalum, stjóri á ALS:

– Ikki misnýtsla at brúka skipanina

Hóast stjórin á ALS vil hava greiðar reglur fyri hvussu arbeiðast skal við fiskavirkisskipanini, so vil hann ikki fara so langt sum at siga, at skipanin verður misnýtt.

– Fólk fara so langt sum tey hava løyvið til, og í allar-flestu førum virkar skipanin eftir ætlan, sigur hann

SVEINUR TRÓNDARSON

– Tá skipanin varð gjord, varð avgjørt, at soleiðis skuldi skipanin virka, og tað er soleiðis hon verður brúkt. Og fólk skulu vera greið yvir, at í allarflestu førum verður skipanin brúkt á rætlan hátt, sigur stjórin á Arbeiðsloysisskipanini, Allan Skaalum.

Leiðslan fyri ALS hevur, saman við stýrinum fyri stovnin, í longri tíð arbeitt við eini kunngerð, sum greitt skal seta reglurnar fyri hvussu fiskavirkisskipanin hjá ALS skal virka og handfarast av teimum sum brúka hana, og serliga hjá teimum sum umsita hana.

– Í hesum sambandi eru vit komin eftir, at tað eru víðurskiptir, sum ikki eiga at virka sum tey gera í dag, sigur hann.

Stjórin á ALS sigur, at millum annað er fráboðanin ein trupulleiki, sum hevur við sær, at upplýsingar kunnu detta niður ímillum. Úrslitið av hesum er, at onkur fær pening, sum ikki hevur rætt til tað, og tað er m. a. hesum ALS vil byrgja upp fyri.

– Vit skulu minnst til, at fiskavirkisskipanin hjá ALS varð upfunin meðan landið var í svárrari kreppu, og tí var hon skrúvað saman sum hon er. Varð ein kunngerð gjord tá, hevði hon neyvan sæð út sum okkara uppskot til kunngerð, sigur Allan Skaalum.

Viku fyri viku

Sum nevnt á síðuni frammanfyri og í blaðnum Skýrák hjá ALS, so verður spurnartekin sett við hvussu fiskavirkisskipanin virkar, tí fólk, sum hava eina høga inntøku eisini fáa stuðul frá ALS. Hetta t. d. av tí, at tey arbeiða aðru hvørja viku og hava frí aðru hvørja viku.

– Tað kunnu vit ikki gera nakað við. Tá skipanin varð gjord, var avgjørt, at tað skuldi gerast upp viku fyri viku, og tað hevur við sær at fólk, sum ikki hava arbeiði eina viku fáa stuðul fyri tað vikuna, sigur stjórin og leggur afturat, at tað ikki er ólógligt at gera á tann hátt. Tað er heilt í samsvar við lógina, men spurningurin er bara, um tað var ætlanin tá skipanin varð gjord. Tað er m. a. tí tey hava

eftirlýst eini kunngerð, sum ásetur hetta.

– ALS hevur ongur trupulleikar yvirhøvur av at umsita skipanina á tann hátt, um niðurstøðan verður at tað er soleiðis tað skal verða, men vit biðja um at fáa tað ásett í eini kunngerð, sum sigur at soleiðis verður farið fram, sigur stjórin á ALS.

Tí er tað at spurningurin um broytingar í fiskavirkisskipanini er til viðgerðar.

Allan Skaalum vísir eisini á, at tað í grundini ikki er ein spurningur um inntøku, hvussu stór ella lítil hon er, tí tá ein sjónmaður sum legst uppi ikki fær arbeiði, so fær hann útgjöldið frá ALS fyri tað tíðarskeiði tá hann ikki hevur arbeiði.

– Men á fiskavirkjunum er tað so, at tú kanst hava arbeiði eina viku og vera heima eina viku. Tað vikuna tú ert heima, ert tú skrásett sum arbeiðsleysur, hóast tú í grundini hevur eitt rættligt fast tilknýti til arbeiðsmarknaðin. Við regluglimum arbeiði, aðru hvørja viku, t. d. hjá sama arbeiðsgevara. Men skipanin loyvir hasum, tí hon tekur stóð í

– Fólk hava møguleika at standa skrásett sum arbeiðsleys í eina viku og so arbeiða eina aðra viku, og tann møguleikan brúka tey. Spurningurin er so bara, um tað er ætlanin við skipanini. Er tað ætlanin, so vilja vit hava at vita, hvussu vit skulu umsita tað, og tað er í grundini ætlanin við kunngerðini, sigur Allan Skaalum, stjóri á ALS

vikuvrokning, sigur Allan Skaalum.

Mugu ansa væl eftir

Tí heldur stjórin, at tað er neyðugt at ansa ótrúliga væl eftir um ein velur at broyta fiskavirkisskipanina.

Hann heldur, at tað altíð er ein vandi fyri at skipanin kann toyggjast, uttan tó at verða brotin, og tí skal tað sum møguleiga verður sett í staðin vera púra greitt.

– ALS hevur bara ein part av umsitingini av fiskavirkisskipanini, sum hon er í dag, tí ein stóru partur av umsitingini er lagdur út á virkni, sigur stjórin.

Hann leggur kortini afturat, at skulu »holini« dekk-

ast, so er neyðugt t. d. at tryggja at tað verður eitt ella annað slag av fráboðanarskyldu, sum kann fylgjast frá tí arbeiðsleysa til ALS, tí so er einki at kjakast um.

Arbeiðsloysi minkað nógv

Tað er í hvussu er ein veruleiki, at tað er ein »løgín« gongd tá tosað verður um arbeiðsloysi innan fiskavirkisskipanina.

Vanliga arbeiðsloysi er, sambært tølum frá ALS lækkað við umleið 70 prosentum. Í 1993 vórðu útgjöldar um 250 mió. krónur til ALS. Í 1998 var hetta talið komið niður á 75 mió. krónur.

Í sama tíðarskeiði er útgjaldið í fiskavirkisskipanini fallið við umleið 30 prosentum. Okkurt ári hevur útgjaldið verið uppi á 30 mió krónum í fiskavirkisskipanini. Í ár ventar stjórin, at tað fer at liggja á uml. 20 mió. krónum.

Sama tíðarskeiði er tað »vanliga« arbeiðsloysi fallið so nógv, at tað nú er upp á 4 prosent (bara ALS-töl). Í fiskavirkisskipanini er talið av teimum arbeiðsleysu farið eitt kvikið uppeftir.

– Og tað er ein trupulleiki, tá summi virkir als ikki fáa fólk, staðfestir stjórin á ALS

Tað gongur stúkandi hjá Føroya Tele:

Inntøkurnar øktar við 25 prosentum

Vit tosa í telefon sum ongantíð fyrr, og tað sæst aftur á roknskapinum hjá Føroya Tele, sum fyrra hálvár 1999 hevði eitt avlop upp á 10,8 mió. krónur aftan á at sett var av til skatt og konsessiónsgjald

SVEINUR TRÓNDARSON

Ikki kann sigast annað enn at Føroya Tele hevur fingið eina sera góða byrjan.

Roknskapurin fyri fyrra hálvár 1999 vísti eitt avlop upp á knappar 11 mió. krónur aftan á góðar 6 mió. krónur vórðu settar av til konsessiónsgjald og til skatt.

Sammatt við árið fyri er hetta ein rættliga stór framgongd, tí úrslitið fyrstu seks mánaðirnar í ár er heili 16 prosent betri enn úrslitið fyri sama tíðarskeiði í fjór.

Tað, sum mest av øllum er vert at leggja sær í geyma er, at inntøkurnar hjá Føroya Tele eru vaksnar við heili 25 prosentum.

Fyrra hálvár í fjór hevði Føroya Tele umleið 85 mió. krónur, men í ár er hetta talið økt við ikki minni enn 21 mió. krónum.

Hetta er ein rættliga ógvuslig hækking, sum gevur greiðar ábendingar um, at føroyingar brúka telefonina rættliga nógv.

Sambært tíðindaskrivi frá Føroya Tele, so skal orsøkin til hækkingina finnast á fyra

konti - fartelefoni, internet, fastnetstelefoni og vöruslú.

Tað er vert at bíta merki í, at tað er innan fartelefoni, at stóru vøksturin m. a. er.

Tað er minni enn eitt ár síðani at vit fingur GSM fartelefonskipanina setta til her á landi, og sambært upplýsingum frá Føroya Tele, so verða einir 20 nýggir brúkarar settir til hesa skipan hvønn dag.

Kostnaðurin fyri hesa skipan var, eisini sambært upplýsingum frá Føroya Tele, væl minni enn upp-

runaliga vænta, men hóat tað, so er eindarprísurin fyri nýtslu av GSM fartelefoni væl hægri í Føroyum enn hann er í okkara grannalöndum.

Tí er tað kanska ikki so lógið, at inntøkurnar hjá Føroya Tele hækka.

Internetið veksur enn

Eitt annað øki, sum bæði gevur Føroya Tele gleði og sorgir er internetið.

Síðani føroyingar av fyrstan tíð vóru knýttir upp í hetta heimsumfatandi net eru alsamt fleiri brúkarar lagstir afturat.

Tað er tí heldur ikki uttan trupulleikar, og einu tíðina gekk heilt av skriðuni, tí Føroya Tele hevði mett skeivt tá mett varð um vøksturin í tali av brúkarum av internettenastu felagsins.

Hetta royndu teir at bøta uppá, og tað skal sigast til teirra verju, at sambandið við internetið og »nýtislu-friðurin« - um vit kunnu kalla tað so, tá vit sleppa at brúka netið uttan at verða teittur av - er eisini vordið nógv betri.

Sambært hálvársroknskapinum fyri fyrra hálvár

í ár er økst talið av internetbrúkarum alsamt, tí tað er eisini har Føroya Tele hevur skrásett ein vøkstur.

Vit royndu at fáa eina viðmerking frá leiðsluni á

Føroya Tele, men av tí at teir vóru upptiknar á fundi bar tað ikki til. Vit rokna við at fáa fatur á teimum til blaðið í morgin.

Tað gongur við tí rúkandi ferð framá hjá Føroya Tele, sum fyrra hálvár í ár kann staðfesta ein vøkstur í inntøkum upp á ikki minni enn 25 prosent